

Kto powinien wygrać, a kto wygra październikowe wybory

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

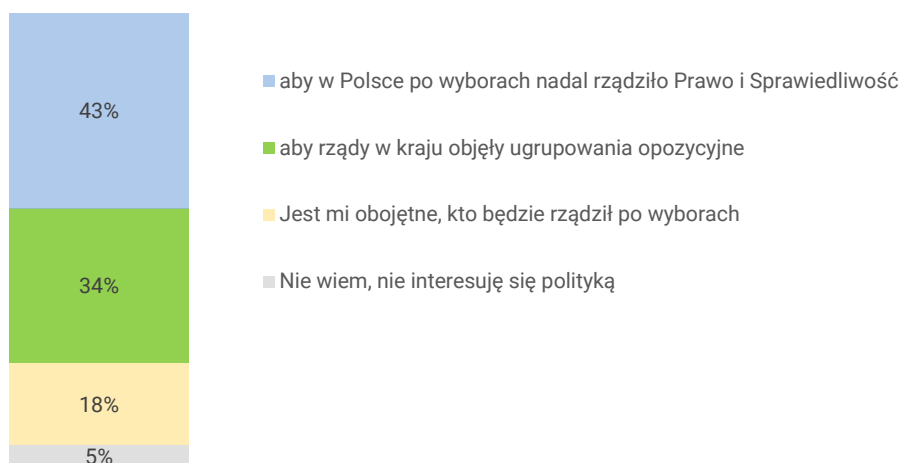
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W przedwyborczym sondażu¹ zapytaliśmy respondentów o ich preferencje dotyczące wyniku wyborów parlamentarnych, czyli o to, czyje rządy przez kolejne cztery lata – z ich osobistego punktu widzenia – będą najlepiej służyły Polsce. Interesowały nas także intuicje badanych co do przewidywanego wyniku wyborów.

Według przekonania ponad dwóch piątych (43%) uprawnionych do głosowania najlepiej by było, żeby przez kolejną kadencję władzę w Polsce sprawowało Prawo i Sprawiedliwość wraz z koalicjantami. Jedna trzecia (34%) dorosłych Polaków ma odmienne zdanie w tej sprawie i wolałaby, by obóz polityczny obecnie sprawujący władzę przegrał wybory i by przez kolejną kadencję rządziła opozycja. Niespełna jedna piąta (18%) badanych deklaruje obojętność wobec tego, kto będzie rządził Polską przez kolejne cztery lata, dalsza jedna dwudziesta (5%) nie interesuje się zaś polityką i nie ma wyrobionego zdania w tej kwestii.

CBOS

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście chciał(a)by:

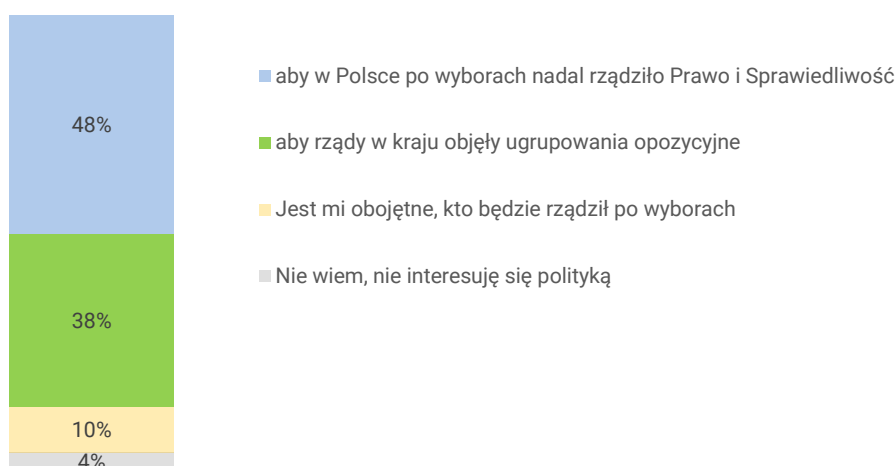
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (352) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 12–19 września 2019 roku na liczącej 936 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Opinie w tej sprawie, jeśli chodzi o proporcje, podobnie układają się wśród respondentów zapewniających o swym pewnym udziale w październikowym głosowaniu. Jedynie skala poparcia dla obu rywalizujących opcji jest nieco większa. Sukcesu PiS chciałoby 48% zadeklarowanych uczestników wyborów. Z kolei odsunięcia PiS od władzy i zwycięstwa sił opozycyjnych życzyłoby sobie 38% głosujących wybierających się do lokali wyborczych 13 października. Co zrozumiałe, wśród osób chcących głosować mniejszy odsetek niż w przypadku ogółu badanych deklaruje brak zainteresowania skutkami wyborczego rozstrzygnięcia (10%), natomiast podobna liczba badanych co wśród ogółu nie ma zdania w tej sprawie (4%).

CBOS

RYS. 2. Czy Pan(i) osobiście chciał(a)by:

WSKAZANIA W GRUPIE RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH DO SEJMU. N=682

Pragnienie zwycięstwa PiS bądź też sił opozycyjnych jest czynnikiem silnie mobilizującym do udziału w wyborach. Osoby, które uważają, że z ich punktu widzenia jest wszystko jedno, kto wygra wybory i będzie rządził w kraju po wyborach, wyraźnie rzadziej wybierają się do urn niż ci, którym nie jest to obojętne. Stopień mobilizacji zwolenników obu sił politycznych jest niemal taki sam po obu stronach barykady – równie często o swoim pewnym udziale w październikowych wyborach zapewniają ci, którzy życzą sobie kontynuacji rządów PiS (81% badanych deklarujących taką orientację), jak i ci, którzy chcą odsunięcia rządzącej partii od władzy i objęcia rządów w kraju przez siły opozycyjne (82%). Spośród respondentów z obojętnością przyjmujących wynik wyborów w głosowaniu chce wziąć udział tylko nieco ponad dwie piąte (42%).

TABELA 1

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Sejmu 13 października?	Czy Pan(i) osobiście chciał(a)by:			
	aby w Polsce po wyborach nadal rządziło Prawo i Sprawiedliwość	aby rządy w kraju objęły ugrupowania opozycyjne	Jest mi całkowicie obojętne, kto będzie rządził po wyborach	Nie wiem, nie interesuję się polityką
	w procentach			
Na pewno wezmę w nich udział	81	82	42	58
Jeszcze nie wiem	12	12	30	28
Na pewno nie wezmę w nich udziału	7	6	28	14
Ogółem:	100	100	100	100

Najwięcej osób obojętnych wobec wyborczego wyniku znajdujemy wśród wyborców biernych politycznie, niewybierających na wybory 13 października (38%). Wśród zapewniających o swym udziale w tym głosowaniu najwięcej głosów twierdzących, że z ich osobistego punktu widzenia jest wszystko jedno, czy po wyborach będzie rządził PiS czy opozycja, rejestrujemy wśród wyborców niezdecydowanych, na kogo głosować (25%), a także zwolenników koalicji wyborczej PSL i Ruchu Kukiz'15 (24%) oraz - nieco rzadziej - wśród wyborców Konfederacji (18%). Jest oczywiste, że obojętność na wynik wyborczy może wskazywać na mniejszą motywację do udziału w głosowaniu, elektoraty PSL-Koalicji Polskiej oraz Konfederacji wydają się zatem pod tym względem najmniej zmobilizowane.

TABELA 2

Elektoraty komitetów wyborczych w wyborach do Sejmu	Czy Pan(i) osobiście chciał(a)by:				
	aby w Polsce po wyborach nadal rządziło Prawo i Sprawiedliwość	aby rządy w kraju objęły ugrupowania opozycyjne	Jest mi obojętne, kto będzie rządził po wyborach	Nie wiem, nie interesuję się polityką	Odmowa odpowiedzi
	w procentach				
KW Prawo i Sprawiedliwość (Prawo i Sprawiedliwość, Solidarna Polska, Porozumienie)	92	2	4	1	1
KKW Koalicja Obywatelska PO .N IPL Zieloni (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	3	85	7	4	1
KW Sojusz Lewicy Demokratycznej (Lewica - Sojusz Lewicy Demokratycznej, Wiosna, Lewica Razem)*	3	89	8	0	0
KW Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL-Koalicja Polska, Kukiz'15)	11	54	24	2	9
KW Konfederacja Wolność i Niepodległość*	18	50	18	0	14
Wyborcy niemający preferencji wyborczych	15	40	25	15	5
Niegłosujący	30	22	38	7	3

* Wyniki dotyczące tych komitetów należy traktować z dużą ostrożnością ze względu na małą liczbę badanych deklarujących poparcie dla nich

Najsilniej zwycięstwa popieranej partii pragną wyborcy PiS, aż 92% spośród nich chciałoby, żeby popierany przez nich obóz polityczny sprawował władzę przez kolejną kadencję. Niewiele słabiej zmotywowani są wyborcy Lewicy - 89% spośród nich życzy sobie zwycięstwa sił opozycyjnych. W porównaniu z głównym konkurentem nieco mniejsze parcie do sukcesu charakteryzuje wyborców Koalicji Obywatelskiej - 85% jej wyborców chciałoby zwycięstwa sił opozycyjnych. Wśród zwolenników PSL-Koalicji Polskiej tylko nieco ponad połowa (54%) jest pewna, że z ich punktu

widzenia lepiej by było, by po wyborach rządziła opozycja. Takie przekonanie podziela także połowa (50%) wyborców Konfederacji.

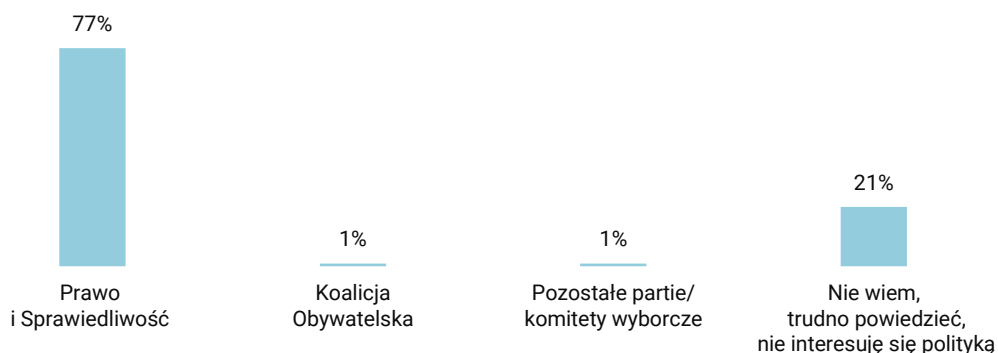
Częściej zwycięstwa PiS życzą sobie mężczyźni (47%) niż kobiety (40%). Najbardziej rządów PiS przez kolejną kadencję pragną osoby o prawicowych poglądach politycznych (76%), często uczestniczące w praktykach religijnych (częściej niż raz w tygodniu – 83%, raz w tygodniu – 54%). Wyborczego tryumfu rządzącej partii i samodzielnych rządów PiS chce prawie dwie trzecie respondentów z wykształceniem podstawowym (64%) i ponad połowa z wykształceniem zasadniczym zawodowym (51%), a także ponad połowa osób w wieku powyżej 55. roku życia (65 lat i więcej – 54%, 55-64 lata – 52%), mieszkańców wsi (53%) oraz osób negatywnie oceniających warunki materialne swojego życia (54%). W grupach społeczno-zawodowych najczęściej zwycięstwa PiS życzą sobie rolnicy (64%), renciści (58%) oraz emeryci (53%).

Z kolei zwycięstwa sił opozycyjnych częściej niż inni pragną osoby o lewicowych poglądach politycznych (73%), mieszkańcy największych miast (68%), respondenci z wyższym wykształceniem (57%), o najwyższych dochodach na osobę w rodzinie (53%), niebiorące udziału w praktykach religijnych (51%). W grupach społeczno-zawodowych rządów opozycji najczęściej życzyliby sobie przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem (61%), pracownicy administracyjno-biurowi (50%), a także średni personel, technicy (43%) oraz uczniowie i studenci (42%).

Zdecydowana większość ankietowanych ma jakieś intuicje dotyczące wyniku październikowych wyborów, jedynie ponad jedna piąta badanych nie czuje się w tym względzie kompetentna (21%). Według przewidywań niemal wszystkich podejmujących się prognozy niekwestionowanym zwycięzcą nadchodzących wyborów parlamentarnych będzie PiS. Wyborczy tryumf rządzącej koalicji wróży aż 77% ogółu ankietowanych. Niemal nikt nie przewiduje, by mogłaby wygrać Koalicja Obywatelska (1%) lub jakiś inny komitet (1%).

CBOS

RYS. 3. Jak Pan(i) sądzi, która partia/komitet wyborczy „wygra” wybory do Sejmu – uzyska najlepszy wynik w tych wyborach?

Obecne prognozy są jeszcze bardziej wyraziste niż te sprzed poprzednich wyborów parlamentarnych, kiedy to zwycięstwo PiS przewidywało 56% badanych w sierpniu i 60% we wrześniu 2015 roku². W porównaniu z pomiarem z końca sierpnia tego roku obniżył się i tak nieznaczny odsetek głosów przewidujących wyborcze zwycięstwo KO.

TABELA 3

Jak Pan(i) sądzi, która partia/komitet wyborczy „wygra” wybory do Sejmu – uzyska najlepszy wynik w tych wyborach?	Wskazania ankietowanych według terminów badań	
	22-29 VIII 2019	12-19 IX 2019
	w procentach	
Prawo i Sprawiedliwość	77	77
Koalicja Obywatelska	3	1
Pozostałe partie/komitety wyborcze	1	1
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie interesuję się polityką	19	21

Przekonanie o zwycięstwie PiS jest jeszcze bardziej powszechne wśród osób zdecydowanych na udział w wyborach. Aż 84% zadeklarowanych uczestników październikowego głosowania wybiera się do urn z przeświadczeniem, iż wygra je PiS. Tylko dwóch na stu wyborców mówi o zwycięstwie KO lub innych ugrupowań opozycyjnych czy wszystkich sił opozycji łącznie. Co siódmy (14%) wybierający się na wybory nie podejmuje się stawiania żadnych prognoz.

Pewni wyborczego zwycięstwa popieranego ugrupowania są zwolennicy PiS, niemal wszyscy (94%) spośród nich wierzą w zwycięstwo w październikowym głosowaniu rządzącej aktualnie partii. Elektorat PiS jest w nieco większym stopniu pewny swego niż w analogicznym okresie przed wyborami 2015 roku, wówczas zwycięstwo popieranej partii prognozowało 88% sympatyków PiS. W porównaniu z końcem sierpnia optymizm wyborczy elektoratu PiS praktycznie nie uległ zmianie.

TABELA 4

Jak Pan(i) sądzi, która partia/komitet wyborczy „wygra” wybory do Sejmu – uzyska najlepszy wynik w tych wyborach?	Zdeklarowani wyborcy:				Niemający preferencji	Niegłosujący
	KW Prawo i Sprawiedliwość	KKW Koalicja Obywatelska PO .N IPL Zieloni	KW Sojusz Lewicy Demokratycznej*	KW Polskie Stronnictwo Ludowe		
	w procentach					
Prawo i Sprawiedliwość	94	81	71	85	54	84
Koalicja Obywatelska	0	4	3	2	2	1
Pozostałe partie/komitety wyborcze	0	1	8	0	0	1
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie interesuję się polityką	6	14	18	13	44	14

* Wyniki należy traktować ostrożnie ze względu na małą liczbę badanych deklarujących poparcie dla tego komitetu

² Zob. komunikat CBOS „O udziale w wyborach, pewności głosowania, obawach i przewidywaniach wyborczych” (oprac. A. Cybulska, K. Pankowski), październik 2015.

Porażkę swoich komitetów wyborczych i prawdopodobnie powtórne rządy PiS w kolejnej kadencji prognozują również w zdecydowanej większości elektoraty PSL-Koalicji Polskiej (85%), Koalicji Obywatelskiej (81%) oraz Lewicy (71%). W ciągu dwóch tygodni dzielących kolejne badania najwyraźniej wzrósł pesymizm wyborczy elektoratu głównego ugrupowania opozycji – Koalicji Obywatelskiej, aż o 11 punktów procentowych więcej wyborców KO niż pod koniec sierpnia przewiduje, że zwycięzcą wyborów będzie jednak PiS. W podobnym stopniu wzrosły negatywne dla popieranej przez nich partii prognozy zwolenników komitetu PSL-Koalicji Polskiej (wzrost o 9 punktów). Wzrostu pesymizmu we wrześniu nie obserwujemy jedynie wśród nieco mniej licznie niż w sierpniu reprezentowanego w badaniu elektoratu Lewicy (spadek przewidywań zwycięstwa PiS o 4 punkty procentowe).

Na niespełna miesiąc przed wyborami Polacy niemal jednomyślnie przewidują wyborcze zwycięstwo rządzącej partii oraz jej koalicjantów. W zwycięstwo opozycji nie wierzą ani wyborcy KO, ani PSL-Koalicji Polskiej, ani Lewicy. Nie przewidują zatem spełnienia swych osobistych pragnień, by przez kolejne lata Polską rządziły ugrupowania opozycyjne, a nie PiS. Nie znaczy to jednak, że z tego powodu elektoraty te nie pójdą głosować, ich wyborcy wiedzą bowiem, że kluczową sprawą będzie ogólny wynik osiągnięty przez te partie w wyborach. Natomiast obojętność wobec wyniku wyborów może wskazywać na stosunkowo mniejszą motywację do udziału w głosowaniu 13 października, co dotyczy elektoratów Konfederacji oraz PSL-Koalicji Polskiej.

Opracowali

Agnieszka Cybulska

Krzysztof Pankowski